

Erling Mysen
 Frilansjournalist
 er-mys@online.no
 Tekst og foto

Bytter sæd med oksekalv

» Samarbeid mellom ulike typer bønder fra forskjellige områder er vanlig i Skottland. Sauebønder sender for eksempel sau på høst/vinterbeite til gårder med melkeproduksjon i sørvest. Men det finnes også andre typer samarbeid.

Buskap er på gården Rulesmain ved Duns sørøst i Skottland. Her var mjølk hovedproduksjon fram til 2007. Men i kornområdet i øst er ikke forutsetningene like bra for melk som i det grønnere mer nedbørrike vest. – Neste generasjon ønsket dessuten ikke satse på melk. Mjølkeku ble dermed byttet med ammeku, og vi satset mer på korn, forteller Andrew Hogde. Ammeku, eller særlig okseproduksjon, passer dessuten godt i et korndistrikt. I dag driver Andrew gården sammen med datteren Emma. På fjøset eller i de uisolerte hallene har de 140 ammekyr, der flertallet er renrasa Abeerden Angus. Gården har rukket å bli kjent for sine Angus og selger både livdyr og sæddoser. Her har de et spesielt samarbeid med en melkeprodusent på vestkysten.

Selger sæd – kjøper kalver

Melkeprodusenten i vest bruker kjønnsseparert sæd og kjøper dosene som gir oksekalver fra Hogde sin avlsbesetning. – Og kalvene de får kjøper så vi tilbake, forteller Andrew. Det gir fordel til begge parter. Melkeprodusenten får klart bedre pris for sine oksekalver, mens Hogde får oksekalver slik han ønsker og med eget Angusblod.

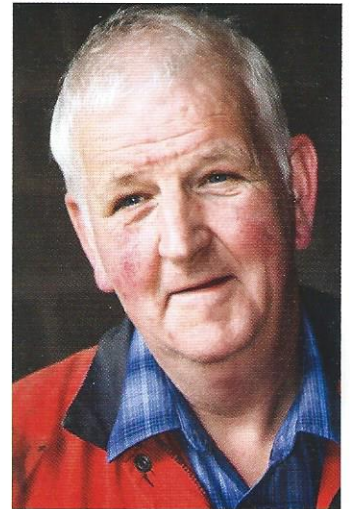
Sparer 24 øre pr. kg fôr

Slutføring av okser har samtidig blitt en spesialitet for Hogde. – Vi får fram oksene på 12–14 måneder. Det er en måned tidligere enn før, forteller Andrew. Mye av forklaringen er en fôrseddel med maxammonbehandlet bygg. Hogde har brukt eget bygg til dette i

Rulesmain

Rulesmain-gården er på 4 000 dekar hvorav ca. 3 300 fulldyrka og resten beiter. Det dyrkes mest bygg og hvete, men også oljevekster, havre og fôrvekster. Både bygg og havre brukes i eget fôr. Besetningen er på 140 ammekyr, men det føres fram ca. 300 okser i året.

mer enn to år nå. – Vi bruker ca. 80 prosent maxammonbehandlet bygg i fôrrasjonen til oksene. I forhold til før med mer innkjøpt soya og proteinkake reduserer vi prisen pr. kg fôr med rundt 24 øre. Samtidig er helsetilstanden for dyrene bedre,

Andrew Hogde sluttet med melk, men samarbeider svært tett med en melkeprodusent.

forteller Hogde. Også ammekyrne får maxammonbehandlet bygg i fullfôret, men mengden er ca. en tredjedel. Ellers er Hogde brukbart fornøyd med året 2014. – Avlingen har vært blant de bedre vi har hatt, men prisene er for lave, sier Hogde.

Det er bygges enkle og rimelige hus for ammekyr i Skottland. Da Buskap var på besøk skulle Rulesmain i gang med nytt oksefjøs for ca. 160 okser. Budsjettet var litt over millionen.